

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

X. Quandonam substitutiones illae tolerandae sint, aut legitimae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

fieri consueviffe auctoritate Metropolitanorum : qui ob eandem rationem admittere etiam poterant renuntiationes, donec novo jure eas Innocentius III. apostolica sedi reservavit. Sanè apud Ivonem Carnotensem in epist. LXXXV III. legimus Hilgodum Sueffionensem Episcopum renuntiasse suo episcopatu, & in monasterium secessisse, infcio prorsus Summo Pontifice. Quippe Paschali II. ignotas fuisse causas hujus renuntiationis, tametsi diù antè peracta fuisset, probatur ex hac epistola : in qua Ivo (ob aliam tamen causam, neque enim de hoc agebatur) causas hujus renuntiationis & secessionis ab Hilgodo factæ aperit eidem Paschali.

Secessit Hilgodum apud Majus monasterium Turonense, abdicato episcopatu, illicque monachum fuisse quum Synodus Claromontana celebrata est ab Urbano I. I. scribitur in veteri codice MS. Bibliothecæ Seguerianæ.

Theodor. lib. 5. c. 23.

August. epist. 34.

Idem ep. 110.

VIII. Ceterum resignationes puræ esse debebant, non autem in favorem alicujus certæ personæ; quòd secundum Canones vetitum esset ne Episcopi sibi deligerent successores, ut patet ex canone XXIII. Concilij Antiocheni: *Episcopo non licere pro se alterum successorem sibi constituere, licet ad exitum vita perveniat. Quòd si tale aliquid factum fuerit, irritum esse hujuscemodi est constitutum.* Ad hunc canonem alludit Theodoretus, dum invehitur in Paulinum Episcopum Antiochenum, qui successorem sibi constituerat Evagrium. Extant tamen exempla in contrarium. Nam Valerius Hipponensis Episcopus Augustinum in Ecclesia sua ordinari Episcopum fecit, ut Coadjutor & Coepiscopus esset; *ita ut novo more*, inquit Paulinus, *non tam succederet quam accederet.* Ceterum ordinationem illam probavit cleri & populi consensus & Episcoporum provincialium. Canones nihilominus Nicænos in ea violatos esse fatetur Augustinus; non quia ipse successor Valerio destinatus esset, sed quia Episcopus una cum illo fuit. Quippe Concilium illud veterat ne duo Episcopi essent in una Ecclesia. Nam quod spectat ad electionem successoris, nihil in ea reprehendebat, modò fieret cum consensu cleri & plebis, id est, eorum ad quos jus eligendi pertinebat. Certè ipsemet Augustinus successorem sibi constituit Eradium in plenario Ecclesiæ suæ cœtu: cui electioni ut accederet cleri & populi Hipponensis consensus effecit, & Acta consensus eorum per Notarios excipi jussit. Sed extant præterea quamplurima exempla hujus praxis.

IX. Fatendum tamen est plenam periculi fuisse hanc consuetudinem, viamque aperuisse ad successiones hereditarias in Ecclesiis, exclusa prorsus contemplatione virtutum ac meritum, quo nihil politia ecclesiastica perniciosius contingere poterat. Sapienter itaque Hilarus Papa, qui hæc

deinceps in Ecclesiis Hispaniarum fieri prohibuit, his verbis: *Episcopatum, qui non nisi meritis precedentibus datur, non divinum munus, sed hereditarium putant esse compendium; & credunt sicut res caducas atque mortales, ita sacerdotium velut legatario aut testamentario jure posse dimitti.*

X. Substitutiones illæ cum futura successione possunt tolerari si consensus accedat superioris & eorum quibus jus eligendi competit. Sed prorsus legitima sunt si tanta fuerit Episcopi ægritudo ut functiones suas exercere non possit, ita ut Coadjutore indigeat. Huic enim Coadjutori concedi posse futuram secessionem, ut hoc stimulo excitetur ad exequenda Coadjutoris munia, decrevit Gregorius I. ad Reginam Brunichildem scribens: *Si verò nullo tempore ad mentis sanæ redit officium, quarum persona debet vita & moribus decorata, que & animarum curam gerere & ejusdem Ecclesiæ causas utilitatibusque salubri valeat ordinatione disponere; talisque, si superstes fuerit, ejus possit loco succedere.*

XI. Quòd si quis objiciat nemini licere Coadjutores dare cum futura successione præterquam Summo Pontifici, opponi poterit exemplum Augustini; ex quo trahi potest argumentum jus illud Episcopis quoque comprovincialibus competere, si quis Episcopus Coadjutorem postulet, & eorum consensus accedat ad quos electio pertinet. Verum ne negotium illud ab ea antiquitate repetamus, canones quoque Gallicani probant usum illum esse legitimum, & synodum provinciam posse decernere hoc jus futuræ successione in gratiam eximij cujusdam viri, sive de episcopatu agatur, sive de archiepiscopatu. Legatur canon XLVII. Meldensis Concilij, quod anno DCCCXLV. convenit. *Sed si Episcopus ministerium ecclesiasticum propter infirmitatem corpoream exhibere non potuerit, in Archiepiscopi hoc, cum voluntate Episcopi ejusdem Ecclesiæ, maneat ordinatione qualiter debitum officium non remaneat. Obsequium verò ad Remp. pertinens qualiter exequatur per tales ex subditis & ecclesiasticis ministris, cum consensu Archiepiscopi, propter pacis caritatisque custodiam, Episcopus ordinet ac disponat, quos succedendi in episcopatu appetitus indebitus non elevet neque vexet; nisi ita moratus extiterit, ut secundum instituta beati Gregorij in libro epistolarum & humiliter in subditiōne præsit, & post viriliter conveniens sanctis regulis præsit: quia ob hoc in multis Ecclesiis scandalum magnum conspeximus. Sin autem in Archiepiscopo talis necessitas acciderit, similiter ipse consilio coepiscoporum suorum hujuscemodi ordinationem exhibeat.*

XII. Abbates autem, cum antiquitas